CASA MUSEU LLUÍS DOMÈNECH I MONTANER
Recurs electrònic

Montserrat Pérez i Pinart
TUTORA: Glòria Munilla
CONSULTOR: David Garcia
Barcelona, 2004

SUMARI

1.- **PRESENTACIÓ**. Justificació del treball de recerca 2

2.- **MARC TEÒRIC**

2.1.- Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) en la gestió del patrimoni cultural 3

2.2.- La Casa Museu Lluís Domènech i Montaner: contextualització 4

3.- **PROJECTE DE RECERCA**. Planificació de la pàgina web

3.1.- Objectius i funcions de la pàgina web 5

3.2.- Destinataris de la pàgina web 5

3.3.- Problemes sorgits pel seu desenvolupament 6

3.4.- Metodologia 6

3.5.- Temporalització 7

4.- **PROJECTE DE RECERCA**. Disseny i disposició de la pàgina web

4.1.- Criteris seguits pel seu disseny 9

4.2.- Contingut 9

4.3.- Forma 12

4.4.- Hipertextualitat 14

4.5.- Navegació i interactivitat 15

5.- **BIBLIOGRAFIA** 15

1.- PRESENTACIÓ

1.1.- *Justificació del treball de recerca*

Aquest treball va néixer, essencialment, de l'interès personal de poder desenvolupar un projecte vinculat amb una pràctica institucional, i així poder donar resposta a un entorn concret i a unes determinades necessitats reals.

Fou en aquest context inicial que em vaig decidir, d'entre els diversos treballs proposats per la UOC, d'elaborar una guia electrònica (pàgina web) de la Casa Museu Lluís Domènech i Montaner. D'una banda aquest treball em permetia poder conèixer de forma pràctica el funcionament d'un espai museogràfic, observant des de la gestió i interpretació del seu patrimoni documental fins a la relació que es pugui establir entre el públic i els seus recursos existents. I d'una altra, sorgia l'interès per poder desenvolupar, a partir de les noves tecnologies de la informació (TIC), un producte que oferís una nova manera d'interrelacionar la Casa museu amb el seu públic. Ja que des de fa uns anys els nous plantejaments museològics han trobat en les possibilitats tecnològiques un nou camí i una nova manera de relacionar els museus amb el seu públic.

En aquest sentit, el treball està inscrit dins un aprenentatge museístic i informàtic. Serà un aprenentatge museístic per tot el que comporta la lectura de les sales i els materials que s'hi exposen, i informàtic perquè es tracta de dissenyar i elaborar un recurs electrònic que ha de permetre una presentació agradable, fàcil de progrés, harmoniosa i, alhora, concreta.

2.- MARC TEÒRIC

2.1.- Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) en la gestió del patrimoni cultural

En els darrers anys el desenvolupament de les TIC en la societat està ocupant una nova forma de comunicació i de transmissió del coneixement, i aquesta transformació també està afectant al món de la gestió del patrimoni.

Així doncs, amb la implantació de les noves tecnologies s'obre un ventall de possibilitats per interactuar amb el públic no tan sols presencial sinó també virtual. Aquestes noves tecnologies ofereixen als museus l'oportunitat de fer més atractiva la visita presencial i alhora facilitar una millor comunicació amb el visitant.

El principal avantatge que suposa la introducció d'aquest nou suport és, en primer lloc, el trencament dels límits territorials del museu. Ja que mitjançant les TIC hi ha la possibilitat de fer arribar el museu a qualsevol part del món, i no només el museu com a institució sinó també el seu contingut, la seva col·lecció i tot el seu patrimoni cultural.

Aquest trencament amb les fronteres espaials del museu suposa, alhora, una nova manera de gestionar la institució i el seu discurs museogràfic, el qual ja no anirà dirigit al seu públic local, sinó que s'ha de pensar amb un públic molt més ampli i diversificat. En aquest sentit, un altre dels avantatges que ofereix l'ús dels recursos electrònics en els museus és el de l'accessibilitat. És a dir, la possibilitat de que milers de persones, simultàniament, puguin estar observant la mateixa obra d'art al mateix temps i estant a milers de quilòmetres del museu, ja sigui des del seu domicili, lloc de treball, centre de docència, centre d'investigació o des d'un cafè-internet.

Un altre factor important és el del temps, al igual que es trenquen les barreres espaials del museu també ho fan les del temps, podent accedir-hi a qualsevol hora del dia sense haver de complir uns horaris determinats per la institució.

A més, les pàgines web permeten introduir tots aquells elements i recursos didàctics que, moltes vegades, són difícils d'incloure dins un discurs expositiu tradicional: muntatges virtuals, textos especialitzats, il·lustracions complementàries, enllaços a altres recursos web, bibliografies i glossaris electrònics, etc. És a dir, que les pàgines web esdevenen, en molts casos, documents hipermèdia que integren en una mateixa unitat diferents suports documentals -àudio, vídeo, text, imatge- i ho fan d'una forma atractiva modificant el paper del receptor. Fins al moment el públic dels museus era un públic passiu, receptor del discurs que el museu emetia, però amb els documents hipermèdia aquests adopten una funció més activa i més participativa.

2.2.- La Casa Museu Lluís Domènech i Montaner: contextualització

Presentació

La Casa Museu Lluís Domènech i Montaner és un conjunt museístic que presenta la trajectòria arquitectònica de Lluís Domènech i Montaner. En ella s'hi exposen plànols, dibuixos, documents, com també elements corporis originals propis dels edificis que va projectar –ferros forjats, ceràmica, paviments, mosaics, models escultòrics de guix, etc.-.

A més, la Casa museu és un dels punts de referent cultural de la vila de Canet de Mar al que hi podríem afegir la vàlua artística del personatge, la seva obra i entorn viscut com un dels més importants i rellevants de la Catalunya de finals del segle XIX i principis del XX, no sols per la seva representativitat artísticoarquitectonica sinó també per la seva presència cultural i social.

La Casa Museu Lluís Domènech i Montaner, com ens municipal de l'Ajuntament de Canet de Mar, fou inaugurada l'any 1991. Aquesta està integrada per la Casa Domènech, d'estil modernista i projectada per l'arquitecte com a vivenda familiar, la Masia Can Rocosa, típica masia catalana del segle XVI que pertanyia a la família de la seva esposa i que ell va transformar en el seu taller-estudi, i per una moderna sala d'exposicions, abans jardí, que uneix els dos edificis.

Propòsit de la Casa museu

El seu objectiu principal és difondre la figura i l'obra d'un dels arquitectes catalans més importants del Modernisme amb una finalitat totalment educativa. Al mateix temps, que pretén ser un centre aglutinador i generador d'activitats relacionades amb l'evolució del Modernisme i de Catalunya durant el segle XIX.

El discurs museològic es presenta essencialment posant èmfasi en la figura del personatge com creador, pensador, humanista, polític... i no tant en la importància de l'espai físic, d'una banda, com a vivenda familiar i de l'altra com a taller-estudi. En aquest sentit, els fils conductors que sostenen la Casa Museu són:

- En primer lloc, el discurs cronològic que constitueix l'estructura primària del recorregut de la Casa Museu i pretén, amb el seu ordre temporal, extreure les diverses causes i conseqüències que produïren els fets.

- En segon lloc, l'evolució conceptual i estilística de l'arquitectura de Lluís Domènech i Montaner, entesa com a activitat principal de la seva producció.

- En tercer lloc, s'intenta crear una relació entre la seva producció arquitectònica i les diverses activitats desenvolupades per Domènech i Montaner en altres àmbits, com ara: la família, la tasca desenvolupada en l'Escola d'Arquitectura de Barcelona, l'interès personal per la política, l'afecció per les arts gràfiques i l'heràldica, etc.

Així doncs, la lectura global de la Casa Museu ens condueix fàcilment a la interpretació multidisciplinària de la figura de Domènech i Montaner.

3.- PROJECTE DE RECERCA. PLANIFICACIÓ DE LA PÀGINA WEB

3.1.- Objectius i funcions de la pàgina web

La pàgina web de la Casa Museu Lluís Domènech i Montaner està pensada perquè sigui una eina de suport, difusió i interpretació de la Casa museu. A més de poder completar el seu continent i contingut físic. Així doncs, els principals objectius que ha d'assolir són:

- Facilitar la presentació del patrimoni cultural de la Casa museu.
- Oferir les claus per a una lectura del patrimoni de l'arquitecte.
- Dinamitzar el patrimoni de la Casa museu en el seu context original.
- Difondre a través de les noves tecnologies (Internet) el patrimoni de la Casa museu.
- Vincular el patrimoni de la Casa museu amb la societat.

En definitiva la guia electrònica està destinada a ser una eina de mediació entre la Casa museu i el seu públic; amb una finalitat, bàsicament, educativa que faciliti al públic la percepció d'allò que s'exposa, proporcionant-los informació sobre els objectes que contemplen i ajudant-los a descobrir significat a les coses que els són presentades. Sempre, però, tenint clar que es tracta d'un producte complementari de la Casa museu i no pas com una eina independent d'aquesta.

3.2.- Destinataris de la pàgina web

Tal i com s'ha exposat anteriorment, l'ús de les noves tecnologies i, en concret, d'Internet en el museus ha propiciat una nova manera de concebre aquestes institucions les quals veuen ampliades les seves possibilitats tan espaials, territorials, temporals com d'accessibilitat. En aquest sentit, al dissenyar i elaborar la pàgina web de la Casa museu s'ha tingut en compte, també, el seu públic, és a dir a qui va dirigida?.

Doncs va dirigida, en primer lloc, a la pròpia institució i a l'Ajuntament de Canet de Mar (de qui depèn), però a la vegada està adreçada tan al seu públic real com potencial, és a dir a qualsevol persona que tingui accés a la xarxa d'Internet i senti un interès i motivació per a conèixer la figura de Domènech i Montaner. Per tant, no està pensada per a un tipus de públic determinat, sinó que aquest pot ésser molt variat i dispers: des d'un alumne que estigui buscant informació per a realitzar un treball acadèmic sobre el Modernisme català; un especialista en la matèria que busqui documentació per a una investigació; o un avi que senti interès i curiositat pel tema, etc.

3.3.- Problemes sorgits pel seu desenvolupament

Durant l'elaboració del treball de recerca han sorgit algunes dificultats centrades bàsicament en els següents punts:

- Manca de coneixement específic referent al món del patrimoni i la gestió cultural que s'ha solventat amb la consulta de bibliografia especialitzada en la matèria. Aquest fet ha ocasionat, en determinats moments, que el procés de desenvolupament i conceptualització del treball fos més lent.

- Treballar amb diferents suports documentals -els materials exposats a la Casa museu són molt variats: plànols, dibuixos, documents personals de l'arquitecte, elements corporis originals com ferros forjats, ceràmica, vitralls, paviments, models escultòrics de guix, etc.- que ha dificultat la tasca de recollida, anàlisi i interpretació de la informació.

- La gran quantitat d'informació i documentació existent sobre l'arquitecte, en certa manera, també ha estat una dificultat, perquè s'ha hagut de fer una selecció d'aquesta i intentar escollir la més adequada i pertinent pel treball.

- L'aproximació del discurs i la forma de plantejar-lo, perquè s'ha intentat fer una presentació que tingués en compte els diferents perfils de públic. I alhora s'ha intentat que la presentació i comunicació del discurs fos atractiva i que estimulés una visita de qualitat on l'usuari pugui interactuar amb la informació.

- Finalment, només destacar, com a problema afegit, el fet de disposar de pocs recursos tecnològics i informàtics que han fet que el producte final hagi estat més senzill i simple pel que fa al disseny i presentació de la guia electrònica.

3.4.- Metodologia

La metodologia seguida durant la planificació i elaboració del treball ha estat de tipus qualitatiu, ja que la finalitat de la recerca és la de descriure en termes d'interpretació i significació la documentació i elements que formen part de la Casa museu, i no pas de fer-ne una descripció en termes quantitatius.

Pel que fa a les tècniques d'anàlisi i recollida de dades he emprat bàsicament l'observació, el mètode biogràfic i l'anàlisi de les fonts documentals.

L'observació s'ha basat, d'una banda, en l'estudi directe dels materials exposats a la Casa museu, que m'han permès copsar, de forma real, tots els detalls de l'obra de Lluís Domènech i Montaner. Alhora ha estat el primer contacte i la primera interpretació personal del seu patrimoni. D'altra banda, l'observació directa del patrimoni de la Casa museu, també, ha estat complementada amb l'assistència a diverses visites guiades i programades per la Casa museu. Aquestes visites s'han intentat realitzar de manera que englobessin diferents perfils d'usuaris i diverses tipologies de visites. A través d'elles, he intentat analitzar quina és la conducta dels diversos perfils d'usuaris que visiten la Casa museu, amb quina predisposició fan la visita, amb quina sensació final marxen, quins són els diversos discursos museogràfics i les diverses lectures que es poden fer de la Casa museu, etc.

L'estudi de la trajectòria personal, professional i del context social de Domènech i Montaner m'ha servit per poder contextualitzar, posteriorment, la seva obra artísticoarquitectonica. I, per tant, per poder contrarestar i ampliar la informació obtinguda de l'observació directa i acabar de donar sentit i significat al patrimoni museístic de la Casa museu.

Quant a l'estudi de les fonts documentals i bibliogràfiques aquest s'ha realitzat en dos nivells d'anàlisi. D'una banda, he analitzat les diverses fonts documentals primàries -correspondència, documentació personal de l'arquitecte, plànols, dibuixos, etc.- i els diferents elements corporis originals dels edificis que va projectar –ferros, ceràmica, models escultòrics...- que hi ha exposats a la Casa museu. D'altra banda, s'ha procedit a l'estudi de la bibliografia seleccionada que m'ha servit per a obtenir un marc de referència teòric que ha permès contextualitzar, valorar, comparar i interpretar el patrimoni de la Casa museu. Un altra anàlisi bibliogràfic ha estat el referent a la implantació de les TIC en els museus i centres de gestió patrimonial, a partir del qual s'ha començat a planificar el disseny de la pàgina web.

3.5.- Temporalització

El treball s'ha dut a terme en tres fases diferenciades:

a) <u>La fase de preparació i planificació de la recerca:</u>

Aquesta fase s'ha desenvolupat durant els mesos d'octubre a desembre de 2003. En un principi, es va establir contacte amb la Lourdes Figueras, directora de la Casa Museu Lluís Domènech i Montaner, per saber si era possible i viable la realització d'algun treball pràctic vinculat amb la seva institució. A partir d'aquí, es va proposar la realització d'un recurs electrònic que donés a conèixer el patrimoni de la Casa museu i es van dissenyar unes línies generals a partir de les quals poder començar a treballar. Posteriorment, vaig manifestar el meu interès per elaborar dit projecte a la professora Glòria Munilla, a qui vaig demanar, també, si me'l podia tutoritzar.

Una vegada escollit el treball de recerca i acceptada la tutorització, per part de la Glòria, es va procedir a la seva planificació. En un principi, degut al meu desconeixement en l'àmbit de la gestió del patrimoni, fou necessari l'estudi de bibliografia específica sobre la matèria per tal d'adquirir una base necessària per a desenvolupar correctament el treball.

Posteriorment, es van realitzar diverses reunions amb la tutora a partir de les quals es van establir els objectius, la hipòtesi, la metodologia, la selecció de la bibliografia sobre la matèria i la temporalització que s'hauria de seguir per a desenvolupar el treball.

Finalment, es va presentar, segons el calendari previst per l'assignatura "Recerca en humanitats", un informe final que recollia tots aquests aspectes.

b) Fase d'anàlisi i interpretació de la Casa museu:

Aquesta segona fase abarca el període comprès entre els mesos de gener i abril de 2004, aproximadament. Durant aquesta etapa s'han realitzat diverses visites a la Casa museu per tal de recollir informació i dades sobre la pròpia institució, el seu funcionament i, sobretot, sobre el seu patrimoni i material exposat. Les visites realitzades han estat, d'una banda, visites de treball individual, on, amb l'ajuda del personal de la institució, he anat observant i analitzant el propòsit d'aquesta. I, d'altra banda, he assistit a diverses visites programades i guiades pel personal de la Casa museu que m'han ajudat a acabar de veure el perquè de la disposició dels elements de la Casa museu, la importància del seu patrimoni, els diferents discursos museogràfics i les diverses lectures que se'n poden fer, ja sigui en funció de la persona que fa l'explicació de l'exposició, ja sigui depenen del tipus d'usuari per a qui es fa la visita.

En aquesta fase també s'ha consultat la bibliografia seleccionada sobre la figura de Lluís Domènech i Montaner, la seva obra, sobre la pròpia Casa museu i, alhora, s'ha consultat bibliografia relacionada amb l'ús de les noves tecnologies de la informació i la comunicació en els museus.

Finalment, en aquest període de treball, s'ha presentat, segons el calendari general del TFC, un sumari amb els elements que hauria d'incorporar el projecte final i la pàgina web i alguns escrits i esborranys referents a aquests.

c) Fase de disseny i elaboració de la pàgina web i de la redacció de la memòria final:

La tercera fase correspont al període que va des de maig de 2004 a gener de 2005. Aquesta és la darrera etapa del treball final de recerca i s'ha dedicat exclusivament al disseny i elaboració del recurs electrònic i a la redacció de la memòria final.

Durant aquest període, en primer lloc s'ha pensat en quina seria l'estructura de la pàgina web i com es presentaria la informació. Un cop estructurat el disseny de la pàgina web s'ha passat a la seva elaboració incorporant-hi tota la informació -textual, visual, hipermèdia- recollida anteriorment i també s'han redactat els diversos textos que acompanyen cada pàgina web.

En aquesta fase també s'ha realitzat la redacció de la memòria final en la que s'explica tota la metodologia seguida per a l'elaboració de la pàgina web.

4.- PROJECTE DE RECERCA. DISSENY I DISPOSICIÓ DE LA PÀGINA WEB

4.1.- Criteris seguits pel seu disseny

Pel disseny de la pàgina web de la Casa Museu Lluís Domènech i Montaner he tingut en compte, a priori, els criteris avaluatius de pàgines web de museus i institucions culturals proposats pel Grup Òliba – IN3[1]. A partir dels quals he intentat:

- que el contingut de la web no sigui una fotocòpia idèntica del contingut de la Casa museu, sinó que sigui un producte complementari. És a dir que inclou una part important de la informació del museu, però, a més, també incorpora documentació addicional. Per exemple enllaços que relacionen els plànols exposats a la Casa museu amb imatges actuals dels edificis projectats per l'arquitecte i característiques d'aquests, o bé informacions complementàries com ara biografies d'alguns dels seus col·laboradors, links a d'altres pàgines web relacionades, etc.

- crear un document hipertextual que permet fer diferents lectures i recorreguts de la Casa museu, sense necessitat de seguir un discurs lineal. Sinó que s'ha intentat concebre com un recurs electrònic global de sentit que permet una interactivitat amb l'usuari. En aquest sentit, el web permet seguir diferents recorreguts en funció de l'interès de cadascun d'ells i del seu públic. Així doncs, hom pot fer una visita de la Casa museu a partir de la lectura del personatge de Lluís Domènech i Montaner dins el seu àmbit familiar i d'oci; mentre que un altre la pot fer des d'un punt de vista més arquitectònic, a partir de l'estudi dels diversos edificis projectats per l'arquitecte.

- també s'ha intentat dissenyar una pàgina web que, malgrat ser un producte en línia amb valor afegit, no intenta competir amb el contingut que ofereix la seu física, sinó que vol incentivar la visita a la Casa museu real. La consulta de la guia electrònica pot servir com una preparació a allò que es veurà a la Casa museu o un complement d'allò que s'ha vist en aquesta.

[1] CARRERAS, C.; MUNILLA, G.; SOLANILLA, L. (2003) "Museos on-line: nuevas pràcticas en el mundo de la cultura". <URL: http://oliba.uoc.edu/oliba/publicacions/Museos_on_line.pdf >

4.2.- Contingut

a) Anàlisi i funció del contingut:

Per seleccionar i estructurar el contingut de la pàgina web s'ha tingut en compte, tal i com s'apuntava anteriorment, el fet que sigui un producte complementari i, alhora, una perllongació dels continguts exposats en la visita presencial.

Així doncs, una part del contingut general intenta mostrar part dels continguts de la Casa museu. La seva funció és facilitar la visita del centre real, però sense esdevenir una còpia virtual idèntica de l'edifici, ni de la disposició dels seus continguts exposats. Perquè això podria suposar el risc de que la gent decidís no dur a terme mai una visita presencial. D'altra banda, aquest contingut facilita una formació prèvia a la visita real i proporciona diverses lectures i recorreguts en funció del tipus d'usuari, dels diversos interessos personals i dels diferents nivells de coneixement.

Mentre que una altra part del contingut general ofereix informació i documentació que no es pot trobar en la institució real. En aquest sentit, es tracta d'oferir continguts addicionals que ofereixen una informació complementària que ajuda a contextualitzar, especificar i ampliar la documentació exposada a la Casa museu, ja sigui a través d'informació visual (imatges) com textual.

Respecte a la llegibilitat s'ha procurat que els textos fossin clars i que estiguessin en la llengua pròpia del públic als quals van dirigits -tot i que sóc conscient que una versió en castellà i, fins i tot, en anglès no seria mai innecessària, per tal d'arribar al major nombre de públic-, i el llenguatge emprat ha estat un llenguatge corresponent a un nivell estàndard, amb un registre i un to de discurs accessible per tot tipus d'usuari.

b) Estructura del contingut:

El contingut de la pàgina web s'ha dividit en tres apartats diferents:

1. **Casa museu**: En aquesta secció hi trobem tota aquella informació referent a la Casa museu, al seu patrimoni cultural i, en conseqüència, a tota l'activitat personal i professional que portà a terme Domènech i Montaner . S'ofereix informació sobre la pròpia institució (objectius i funcions d'aquesta); detalls per a realitzar la visita presencial (localització, horari, telèfon, visites que s'ofereixen); una descripció general del seu edifici i les seves sales; i una presentació, anàlisi i interpretació del seu patrimoni.

2. **Lluís Domènech i Montaner**: En aquest segon apartat s'ofereix informació biogràfica de l'arquitecte, però sempre vinculada i relacionada amb la informació proporcionada en l'apartat referent a la Casa museu, i, en concret, en la presentació de les sales i materials exposats en la Casa Domènech -vivenda familiar del personatge-. El seu contingut s'ha estructurat en funció dels aspectes personals que foren més rellevants en la vida de l'arquitecte i que, a la vegada, són els diferents àmbits d'exposició que ofereix la Casa Domènech. Aquests apartats fan referència a: l'entorn familiar, a la seva formació, a la seva tasca professional en l'Escola d'Arquitectura de Barcelona, al paper que desenvolupà en les arts gràfiques i, finalment, a la vinculació i interès que mostrà en tots els àmbits de la política del seu temps.

3. **Referències bibliogràgiques.** El tercer i darrer apartat està format per la selecció bibliogràfica d'una sèrie de documents relacionats amb la figura de Domènech i Montaner i les seves obres arquitectòniques més importants. Aquesta selecció recull tan documents en suport paper com recursos electrònics.

c) Disseny del contingut :

Per a dissenyar el recurs electrònic he fet servir un editor de pàgines web, en concret el FrontPage de Microsoft. I essencialment he tingut en compte els següents punts:

- No recarregar massa les pàgines amb textos, imatges, animacions i elements en pantalla, per tal d'oferir un producte clar i de consulta ràpida i àgil.

- Pel que fa a la llegibilitat he intentat usar una lletra i caràcters clars, amb una grandària, color i forma que facilitin la lectura: ni molt menudes ni molt grans, de colors no massa intensos i que es diferencien del fons de la pantalla i amb un tipus de lletra seriós i no molt atrevit. En concret, pels continguts centrals s'ha utilitzat el tipus de lletra Century Gothic amb un tamany de 10 punts i de color blanc, perquè les lletres ressaltin amb el fons de pantalla negra. Quant als títols i encapçalaments dels diversos blocs temàtics s'ha usat el mateix tipus de lletra, però amb un tamany més gran i amb uns colors més vius.

- Quant als colors de fons, de les lletres i dels elements gràfics, no sempre són els mateixos, però sí que mantenen una relació i coherència al llarg de tot el recurs electrònic que ve marcada bàsicament per l'àmbit temàtic al que corresponen. De manera que a través dels colors l'usuari pot situar-se dins els continguts de la pàgina web, i alhora s'intenta oferir un producte amb una imatge seriosa i coherent.

4.3.- Forma

En l'àmbit formal he intentat, en general, que la consulta de la pàgina web fos atractiva, àgil i entenedora per a l'usuari. Al llarg de tot el recurs electrònic s'ha intentat seguir la mateixa estructura formal per tal de donar coherència i uniformitat en tot el producte.

- En primer lloc hi ha una pàgina principal:

Aquesta pantalla és el primer contacte del visitant amb la web i, per això, la seva funció essencial és d'una banda presentar el recurs electrònic, a través del títol, i de l'altra donar accés a tota la resta d'opcions: Casa museu ; Lluís Domènech i Montaner i Referències bibliogràfiques, mitjançant l'ús de tres icones o imatges representatives. Com que es tracta d'una pantalla d'inici he intentat que fos clara i fàcil de consultar, atractiva i ràpida.

- La resta de pantalles del web formen el cos de la pàgina on es mostra la informació i els continguts. Aquestes segueixen una mateixa estructura:

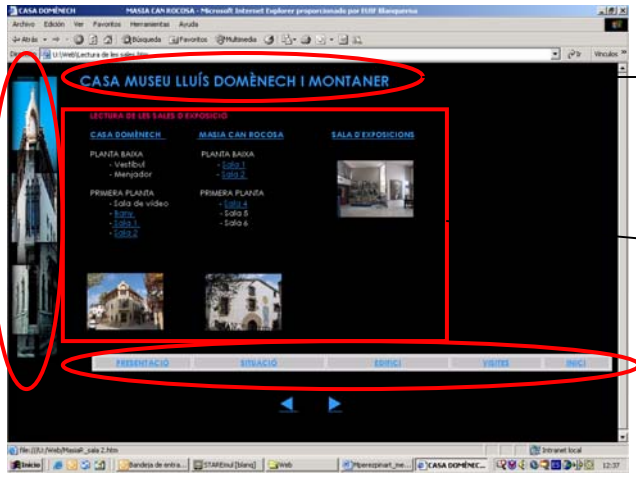

1.- A la part superior sempre hi figura el títol que fa referència al text i/o pàgina consultada.

2.- A la part esquerra de la pantalla s'hi localitza la imatge que fa referència als diferents apartats temàtics: Casa Museu ; Lluís Domènech i Montaner ; Bibliografia relacionada., que corresponen a les mateixes icones que trobem a la pàgina inicial. La funció d'aquest recurs visual no és altra que la de situar ràpidament a l'usuari dins la informació i, òbviament, també té una funció decorativa.

3.- A la part central de la pàgina hi consta el cos principal del contingut, ja sigui textual o visual.

4.- A la part inferior de la pàgina sempre hi ha una barra de navegació que inclou un petit sumari que recull els diversos apartats temàtics als quals pots accedir des de la pantalla on estàs situat. Aquest sumari no és general, sinó que fa referència tan sols als continguts de la unitat concreta de consulta, alhora que et permet en tot moment accedir a la pàgina inicial des d'on pots seleccionar una nova consulta temàtica. En aquesta part inferior de la pantalla també hi trobem dues icones (fletxes) que ens permeten anar endavant i endarrera del recurs electrònic.

- Finalment hi ha una sèrie de pantalles (finestres) complementàries que aporten informació addicional i puntual d'un fet, personatge, imatge determinada. Aquest tipus de pantalles tenen la finalitat d'ampliar la informació donada en el cos de la pantalla, o bé en el cas d'imatges d'oferir una visualització més acurada i detallada de la imatge.

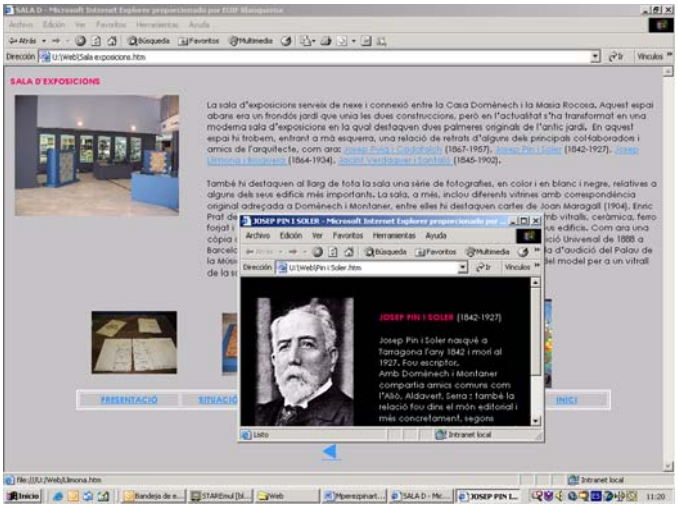

4.4.- Hipertextualitat

Pel que fa al disseny hipertextual aquest s'ajusta bastant als criteris d'usabilitat i navegabilitat proposats per Jacob Nielsen[2], a més dels proposats per Campàs[3] en l'edició hipertextual de *l'Hipertext en les humanitats*.

L'estructura de la pàgina web és d'una banda jeràrquica (en forma d'arbre) i alhora hipertextual ja que permet anar d'una pàgina, d'una branca temàtica, a una altra pàgina de diferent branca, però relacionades temàticament. Aquesta estructura hipertextual permet, doncs, fer una lectura no seqüencial de la pàgina web, sinó que el text s'ofereix de forma bifurcada i això permet que l'usuari pugui elegir diferents itineraris de consulta. En aquest sentit, es pot afirmar que a partir de la pantalla inicial s'ofereixen diverses vies d'accés, sense que cap d'elles pugui qualificar-se de principal.

L'organització de la informació s'ha fet a partir de diverses pantalles petites que són fàcils d'ubicar i manejar, i que estan interconnectades a través d'enllaços formant una xarxa global d'informació.

Els diferents enllaços que s'han usat per a elaborar i dissenyar la pàgina web han estat:

- Menús o barres de navegació. Aquest conjunt d'enllaços, situats a la part inferior de cada pantalla, representen els continguts més importants de cada unitat temàtica del web i alhora et permeten accedir en tot moment a la pantalla d'inici.

- Enllaços normals. Són el enllaços que estan introduïts dins del discurs textual i que remeten a l'usuari a d'altres pàgines relacionades temàticament o a imatges. En aquest cas, perquè siguin fàcils d'identificar per a l'usuari, he usat la forma estàndard d'enllaç: enllaç de color blau i subratllat. També he procurat no sobresaturar massa el text d'enllaços per no provocar que la lectura esdevingués incomoda i que desorientés a l'usuari.

- Imatges com a enllaços. També s'han usat algunes imatges com a enllaços que poden remetre o bé a una pàgina web amb informació relacionada, o bé a la visualització de la mateixa imatge però amb un format i una resolució de visualització més acurada.

En tots tres casos, s'ha intentat que el títol dels enllaços sigui significatiu i que permeti preveure el què pot contenir.

[2] NIELSEN, J. *Usabilidad: diseño de sitios web*. Madrid: Prentice Hall, 2000.
[3] CAMPÀS, J. *L'Hipertext en les humanitats*. Edició hipertextual. Barcelona: UOC.

4.5.- Navegació i interactivitat

L'estructura hipertextual ofereix una major llibertat de consulta i de dinamisme, però alhora pot ocasionar una certa desorientació, provocant que l'usuari se senti perdut. Per a això, hi juguen un paper molt important els diferents elements de navegació i orientació que incorpora la pàgina web. Aquests tenen com a funció bàsica informar constantment a l'usuari sobre on es troba situat dins de la web, quina relació té el node web que està visualitzant amb la resta de la pàgina, on ha estat i cap a on pot anar.

En el nostre treball de recerca els elements usats per a facilitar la navegació i interactivitat de l'usuari amb la web de la Casa Museu Domènech i Montaner han estat:

- el manteniment, al llarg de tot el recurs electrònic, d'una coherència de disseny, és a dir l'ús d'una uniformitat en l'estructura de les pàgines que formen el web, i també en els colors utilitzats.

- la incorporació en totes les pantalles d'una barra de navegació que inclou un petit sumari amb els diferents temes que incorpora cada àrea temàtica de la web. Aquesta barra de navegació permet saber a l'usuari on es troba i cap a on pot anar.

- l'ús, en totes les pantalles, de les icones "endavant" i "endarrera" que permeten veure ràpidament a l'usuari d'on ve i cap a on pot anar.

- La inclusió, en tots els menús de navegació, de l'enllaç "Inici" que permet a l'usuari, que se senti perdut, anar a l'inici del recurs electrònic i tornar al principi de la navegació. A més, per aquells usuaris que no hagin entrat al web per la pantalla inicial (homepage) aquest enllaç ofereix una via ràpida per anar a l'inici i observar si hi ha més informació que li pugui interessar.

5.- BIBLIOGRAFIA

La selecció de la bibliografia emprada per a desenvolupar el treball de recerca s'ha fet en base a tres eixos temàtics:

a) En primer lloc s'han consultat llibres sobre museologia i gestió del patrimoni cultural que m'han servit per introduir-me en la matèria i que m'han ajudat a assolir l'aprenentatge museístic bàsic que em permetés redactar una bona guia de la casa museu que incorporés tots els elements necessaris.

- **Artís Mercadet, Mireia**. *Gestió del patrimoni*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya, 1999.

- **Ballart Hernández, Josep** ; Juan Tresseras, Jordi. *Gestión del patrimonio cultural*. Barcelona: Ariel, 2001.

- **Kotler, Neil** ; Kotler, Philip. *Estrategias y marketing de museos*. Barcelona: Ariel, 2001.

- ***El Maresme museu per museu: guia pràctica per conèixer els museus de la comarca***. El Masnou: Caixa d'Estalvis Laietana, 1997.

- **Valdés Sagüés, M. del Carmen**. *La Difusión cultural en el museo: servicios destinados al gran público*. Gijón: Trea, 1999.

b) Un altre grup el formen un seguit de llibres que tracten de la figura de Lluís Domènech i Montaner i de l'impacte del Modernisme en el Maresme. Aquests foren escollits per conèixer amb profunditat la vida i l'obra artísticoarquitectonica de l'arquitecte i així poder interpretar de manera fidel, entenedora i didàctica el contingut de la casa museu.

- **Cabré, Tate**. *Ruta del modernisme: Lluís Domènech i Montaner*. Barcelona: Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida: Mediterrània, 2000.

- **Domènech Girbau, Lluís**. *Domènech i Montaner*. Barcelona: Polígrafa, 1994.

- **Domènech Girbau, Lluís**. *Domènech i Montaner: aprendre d'una arquitectura*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, 1998.

- **Domènech i Girbau, Lluís**. *Lluís Domènech i Montaner, arquitecto modernista*. Barcelona: Fundación Caja Barcelona, 1989.

- **Domènech Girbau, Lluís**; Figueras Burull, Lourdes; Domènech Amadó, Roser. *Lluís Domènech i Montaner i el director d'orquestra*. Barcelona: Fundació La Caixa de Barcelona, 1989.

- ***Domènech i Montaner: any 2000***. Barcelona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2000.

- ***Lluís Domènech i Montaner***. Barcelona: Centre d'Estudis de Disseny. ETS de Arquitectura de Barcelona. UPC, 1994.

- ***Modernisme al Maresme: el llegat de Domènech i Montaner i Puig i Cadafalch***. Barcelona: Diputació de Barcelona. Oficina de Promoció Turística, 2002.

- ***La Vinculació canetenca de Domènech i Montaner***. Canet de Mar: Ajuntament de Canet, 1992.

c) I finalment, el tercer bloc l'han format un seguit de documents que tracten de les noves tecnologies aplicades als museus, que han servit per poder dissenyar la guia de la casa

- **Bellido Gant, M. Luisa**. *Arte, museos y nuevas tecnologías*. Gijón: Trea, 2001.

- **Calosci, Alfredo**. "Un sitio para el montaje digital". *Revista de Museología*. (2000), núm. 18, p. 41-47.

- **Campàs, J**. *L'Hipertext en les humanitats*. Edició hipertextual. Barcelona: UOC.

- **Carreras, Cèsar**. *Els museus virtuals i el grup Òliba: pressupòsits teòrics, estat de la qüestió, disseny, implementació i divulgació*. [En línia]. 2003. <http://www.uoc.edu/in3/dt/20114/20114.pdf>. [Consulta: febrer 2004].

- **Carreras, Cèsar** ; Munilla, Glòria ; Solanilla, Laura. *Museos on-line: nuevas prácticas en el mundo de la cultura*. [En línia]. 2003. <http://oliba.uoc.edu/oliba/publicacions/Museos_on_line.pdf>. [Consulta: febrer 2004].

- **Cofán Feijo, Fátima**. "El avance de las nuevas tecnologías en el museo". *Revista de Museología*. (1995), núm. 5, p. 33-36.

- **Colorado Castellary, A**. "El Reto de la hipermedia en la difusión del patrimonio cultural". *PH Boletín del Instituto Andaluz del Patriminio Histórico*. Vol. 7 (1999), núm. 26, p. 169-172.

- **Limón Rodríguez, Susana**. "Webs de museos: aproximación y valoración de los recursos de información electrónicos de ámbito nacional". *PH Boletín del Instituto Andaluz del Patriminio Histórico*. Vol. 6 (1998), núm. 25, p. 121-125.

- **Munilla, Glòria** ; Garcia, David ; Solanilla, Laura. *TIC i patrimoni: seguiment, avaluació i estudi de públic. Museu virtual i museu presencial*. [En línia]. 2003. <http://www.uoc.edu/in3/dt/20092/20092.pdf>. [Consulta: febrer 2004].

- **Nielsen, J.** *Usabilidad: diseño de sitios web*. Madrid: Prentice Hall, 2000.